

Ground Zero, 23 september 2001 FOTO NOAA/U.S. Army JPSP

journaliste een manier om bij te dragen tot de collectieve verwerking van het trauma. Het stuk bestaat uit een afwisseling van monologen van de journaliste die zich rechtstreeks tot het publiek richt en gesprekken die ze voert met de corpschef over de te schrijven grafredes. Het stuk probeert de *events* terug te brengen tot een begrijpbare en leefbare mensenmaat. Het ensceeneert twee personages op zoek naar een expressie voor hun persoonlijk verdriet. Geschreven kort na de gebeurtenissen en opgevoerd in een theater in de buurt van 'ground zero', had *The Guys* vooral een therapeutisch effect op het publiek: 'New York's most cathartic theater event' (*Entertainment Weekly*); 'A memorial to the shattered psyche of post-September 11 New York' (*Newsday*).

Het is de spanning tussen de verbijsterende ervaring enerzijds en de verwoording ervan anderzijds die gethematiseerd wordt in de confrontatie tussen de corpschef en de journaliste. Hij heeft manschappen en vrienden zien sterven en onder het puin uitgehaald. Zij moet woorden vinden voor dat verlies. De corpschef wordt niet alleen geconfronteerd met een gebrek aan retorische kwaliteiten, hij realiseert zich ook dat hij van een aantal van zijn manschappen nauwelijks meer dan hun naam kende. Bij iedere omgekomen brandweerman vraagt de journaliste de corpschef naar iets specifiek, een persoonlijke anekdote, een unieke karaktertrek van de overledene: 'Yeah, okay. Is that a flaw... But at least it's human. We got to make him human.' Met dit laatste omschrijft de journaliste ook de taak die het drama zichzelf heeft opgelegd: het menselijk en persoonlijk

maken van het gebeuren. Het onttrekken aan zijn enormiteit en anonimiteit.

Wat daardoor zo goed als volledig ontbreekt in *The Guys* is de politieke context. Er is in het hele stuk en in de opvallend lange in- en uitleidingen erbij, geen enkele referentie aan het Midden-Oosten, het terrorisme, het islamisme, de Amerikaanse buitenlandse politiek... Vreemd genoeg legt de journaliste wel een verband met haar ervaringen tijdens de 'vuile oorlogen' in Latijns-Amerika. De journaliste is hier een duidelijke afsplitsing van de schrijfster Anne Nelson, die een aantal van die conflicten voor kranten versloeg. In *The Guys* vertelt de journaliste hoe ze in Argentinië geconfronteerd wordt met een moeder wier zoon 'verdween' tijdens de dictatuur. De vrouw vertelt dat ze blij was toen de vliegtuigen in de torens drongen omdat daarin alleen maar Amerikaanse imperialisten zaten. De journaliste reageert enigszins verbijsterd: 'Everybody, all over the world, was talking about it. Writing about it. And they all - they all - thought it was about them! But it's not. It's about us! Isn't it?' Het vraagteken suggereert in elk geval een zekere ongemakkelijkheid met de 'us/them' (wij/zij) tegenstelling, maar dat ongemak maakt verder geen deel meer uit van het drama. *The Guys* gaat niet verder dan het trauma en het rouwproces van 'us'.

Hyperlynx

De internationale politieke en economische context speelt daarentegen wel een centrale rol in *Hyperlynx* van de begin vorig jaar overleden Engelse auteur John McGrath. John

McGrath heeft als regisseur, schrijver en producent een leven lang geijverd voor een breed toegankelijk politiek geëngageerd theater. *Hyperlynx* is een monoloog van Heather Smithson, een on-line medewerkster van de Britse geheime dienst MI5. Zij zit op de bewuste 11 september in St. James's Park in Londen. De monoloog bestaat uit twee delen: het eerste deel speelt zich af enkele uren voor de aanslagen, het tweede deel enkele uren na de aanslagen. We treffen Heather bij het begin van het stuk in een gewetenscrisis: ze heeft de opdracht gekregen om de beweging van antiglobalisten te bespioneren en te infiltreren, maar ze is meer en meer overtuigd geraakt van het gelijk van die antiglobalisten. Ze begint zich af te vragen wie de vijand is en waar het eigenlijke slagveld zich bevindt: 'So I must spy on the few young people in the world who are serious about the future of humanity.' De tekst is een lange discussie van Heather met zichzelf. Ze analyseert de samenhang tussen gewelddadige optredens van de politie tegen antiglobalisten, mensenrechtenschendingen, de internationale politiek, imperialisme, toenemende armoede en de groeiende macht van multinationals: 'Our government's main policy is to support the global corporations in every conceivable manner. (...) No guns, no napalm, no invasion, just what they call liberalisation of the market. (...) Conquest. Empire. Liberalisation.'

In het tweede deel, na de aanslagen, concentreert Heathers gedachtegang zich op het fundamentalisme en zijn ontwikkelingen die door westerse politieke regimes werden onder-